

La conjuntura econòmica de Barcelona

Maig de 2020

22 de maig de 2020

Síntesi	PIB	Mercat de Treball	Empresa	Turisme	Construcció i immobiliari	Consum	Transports
---------	-----	-------------------	---------	---------	---------------------------	--------	------------

Síntesi

A mesura que la pandèmia va perdent força i l'economia reneix, augmenta la preocupació per una recuperació menys intensa i més lenta del que es preveu.

Des de l'òptica dels països amb les economies més potents, el pitjor de la pandèmia del coronavirus ja ha passat. Alguns ja estan immersos en un procés de represa de l'activitat econòmica. Amb dues incògnites latents que no ajuden a la recuperació del creixement. Una és la probabilitat d'un rebrot passat l'estiu. L'altre és el dubte de com haurà influït el llarg període de confinament en els hàbits laborals i consumistes de la població. La gent consumirà com abans de la pandèmia? Les preferències de la gent seran les mateixes? Qüestions cabdals per la recuperació més o menys immediata de l'economia global i que, ara per ara, no tenen una resposta convincent. A aquestes alçades, quan la pandèmia s'estén sense fre per alguns dels països de l'hemisferi sud com ara Brasil, els mercats financers reclamen fets. El primer trimestre d'enguany s'ha tancat en negatiu per efecte de la pandèmia i el segon es dona per fet que serà catastròfic. Mai vist en algunes latituds.

La caiguda del PIB del primer trimestre d'enguany, sumada a la del darrer trimestre de 2019, situa el Japó com la primera de les grans economies mundials que entra en recessió. Una conseqüència de la forta interrelació amb la Xina, la seva dependència del sector exterior i un consum intern afectat per un increment important de la pressió fiscal. Xina, que ha patit la major part de l'impacte del coronavirus entre febrer i març, ha tancat el trimestre amb una davallada de gairebé el set per cent interanual, la primera variació negativa en dècades. La situació als Estats Units no és millor tot i que ha tancat el primer trimestre en positiu perquè el coronavirus s'ha fet sentir més tard. Els darrers registres del mercat laboral són històricament dolents, avançant que també ho serà l'evolució del PIB trimestral. El revifament de la disputa comercial amb la Xina en un moment com l'actual sembla un intent de desviar l'atenció d'una conjuntura econòmica desbordada que pot comprometre la reelecció del president.

A la Zona euro el PIB del primer trimestre ha caigut un 3,2% interanual, la contracció més accentuada dels darrers deu anys. França, Itàlia i Espanya han liderat la davallada. Els països del centre i nord de la UE s'han vist menys afectats per la pandèmia i les seves economies han patit més per la pèrdua de tracció de l'alemanya que per la contracció de les respectives demandes internes. Més enllà de les dades, registrades i previstes, comença a preocupar la possibilitat que el procés de recuperació no sigui ni tan ràpid ni tan intens com fins ara es pensava. Aturar la major part de la producció s'ha demostrat que es quelcom relativament fàcil si no t'has de fer càrrec de tots els costos. La UE i el BCE poden ajudar en aquesta situació. Tornar a posar la maquinària a funcionar amb voluntat de permanència, encara que només sigui al vuitanta per cent, requereix el concurs de clients i proveïdors. I mentre no s'arriba a aquest punt, es necessiten més ajuts que equival a més deute. L'economia espanyola va en aquesta línia.

A Barcelona, les previsions del PIB per al conjunt del 2020 contempen una caiguda de l'activitat d'entre el 6,4% i l'11,6%.

Després de tancar el 2019 amb un creixement del 2,3% en termes reals, la paràlisi de l'activitat econòmica no essencial per frenar l'expansió de la pandèmia ha capgirat la conjuntura econòmica de tal manera que el PIB de Barcelona ja va registrar un retrocés del 3,8% en el primer trimestre de 2020 respecte al mateix període de 2019, de forma similar a l'economia catalana (-3,9%) i espanyola (-4,1%) i en un escenari de gran incertesa, el panorama és molt ombrívol. Les perspectives per al segon trimestre de 2020 de l'Enquesta de Clima Empresarial de l'AMB són demolidores a tots els sectors, especialment a l'Hostaleria. En general, les dades disponibles del primer terç de 2020 són un reguitzell d'impactes contractius de tal magnitud que posen de manifest que ens trobem al davant d'una crisi econòmica i social sense precedents, però que hauria de donar pas a la recuperació un cop controlada la malaltia. La taxa d'atur de l'EPA del 1r. Trimestre, un 9,3% de la població activa de 16 a 64 anys, no recull encara els efectes del període àlgid de la paràlisi de l'economia, com sí fan les dades registrals d'abril. El fort repunt de l'atur i les desenes de milers de llocs de treball perduts a la ciutat en tan sols un mes i mig, malgrat les mesures excepcionals del govern per contenir l'ocupació, palesen la intensitat del daltabaix que està patint un mercat de treball amb un pes aclaparador del terciari. Pel turisme, les mesures de l'estat alarma han estat devastadores. Els visitants allotjats als hotels ja van caure al març més del 60% i a l'abril, amb els establiments hotelers tancats, l'activitat ha estat nul·la, mentre que a l'aeroport i al port ha estat mínima. També la matriculació de vehicles ha registrat una dràstica reducció, com ja era d'esperar, i en tot el mes s'han matriculat els turismes equivalents a un dia en un mes normal.

Nota: Els valors dels gràfics destacats i en % corresponen a la variació interanual de la darrera dada disponible.

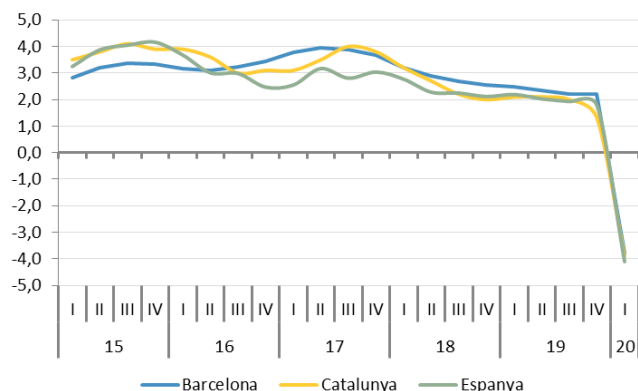
Font: Elaborat a partir de dades de l'Ajuntament de Barcelona, de l'INE, AENA, APB, DGT, Sec. d'Estat de Comerç, Cambra de Comerç, ATM, Idealista, Secretaria d'Habitatge i Millora Urbana i Dep. Empresa i Ocupació de la Generalitat.

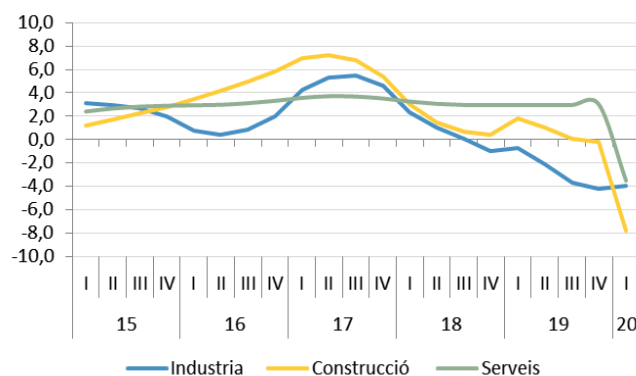
Síntesi	PIB	Mercat de Treball	Empresa	Turisme	Construcció i immobiliari	Consum	Transports
---------	------------	-------------------	---------	---------	---------------------------	--------	------------

PIB. VAB sectorial

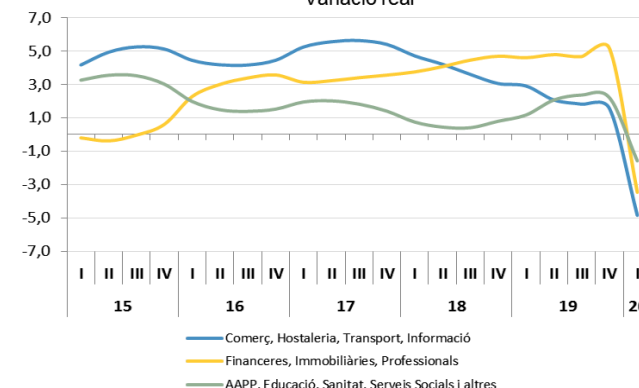
Producte Interior Brut. Variació real

Valor Afegit Brut. Sectors. Variació real

Valor Afegit Brut (VAB). Serveis. Variació real

El PIB de Barcelona en el primer trimestre de 2020 es va contraure un -3,8%, respecte al mateix trimestre de l'any anterior, segons càlculs de l'Oficina Municipal de Dades de l'Ajuntament de Barcelona.

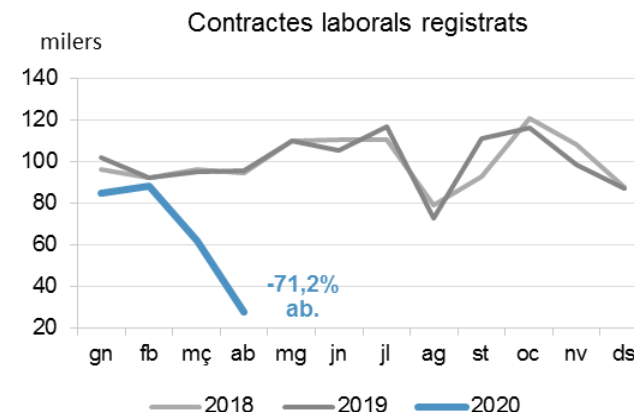
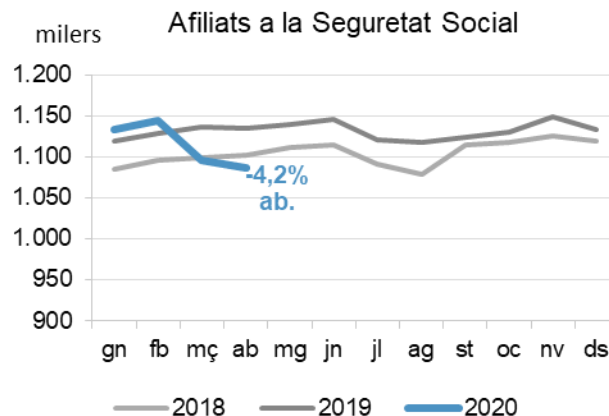
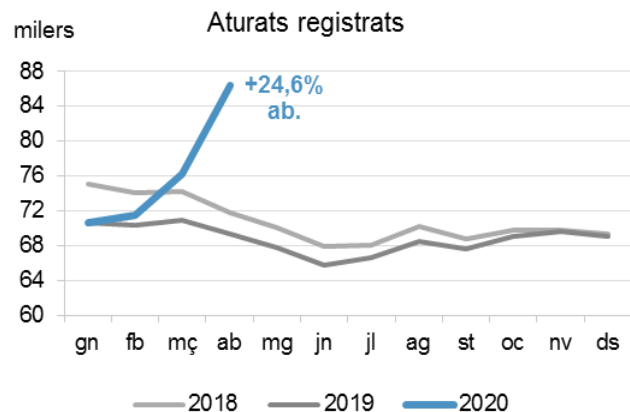
Aquest resultat representa el primer impacte de la pandèmia COVID-19 sobre el PIB de Barcelona. A Catalunya i Espanya, l'efecte de la pandèmia ha estat de magnitud similar (-3,9% i -4,1% respectivament).

L'evolució per grans sectors mostra que la construcció és l'activitat que més pateix l'impacte de la pandèmia, amb una taxa del -7,8%. La indústria registra una davallada del -3,9%, mentre que els serveis són els que baixen menys, amb un -3,5%. De totes formes, tenint en compte que els serveis, al quart trimestre de 2019 creixien al 3%, la seva dinàmica ha tingut una reducció molt intensa, de 6,5 punts percentuals.

El subsector del Comerç, Hostaleria, Transport i Informació i Comunicacions registra una davallada del -4,1%, amb pitjors resultats pel comerç i hostaleria que per la branca d'Informació i Comunicacions. El subsector de les activitats financeres, immobiliàries i professionals baixa un -3,5%, malgrat que el sector financer manté taxes positives, sent les activitats professionals les que tenen una taxa més negativa (per sota del 7%). Finalment les AAPP, altres serveis públics i els serveis personals tenen la taxa negativa més moderada (-1,6%), sent quasi tota la davallada imputable als serveis personals (que inclouen els serveis culturals i de lleure).

Síntesi	PIB	Mercat de Treball	Empresa	Turisme	Construcció i immobiliari	Consum	Transports
---------	-----	--------------------------	---------	---------	---------------------------	--------	------------

Mercat de Treball

Un mes i mig després de l'entrada en vigor de l'estat d'alarma davant de l'emergència sanitària provocada per la covid-19, les mesures de restricció de la mobilitat i de confinament total de la població decretades per contenir l'expansió de la pandèmia impactaven plenament sobre l'activitat econòmica i l'ocupació al nostre país. En un mes com l'abril, habitualment molt positiu per al mercat laboral per suposar l'inici de la temporada turística, les xifres d'atur registrat van repuntar dramàticament amb el cessament de totes les activitats no essencials. La població desocupada a la ciutat, un total de 86.423 persones segons el SOC, es va incrementar en més de 10.000 en relació amb el març i en unes 17.000 respecte a un any enrere, el ritme més intens dels darrers deu anys, fins a situar-se en els nivells de quatre anys enrere. De forma similar, l'atur va créixer a l'abril més del 20% en termes interanuals tant a Catalunya com a Espanya. Les dades d'atur registrat, tanmateix, només ofereixen una visió parcial de la problemàtica actual, doncs no inclouen les persones afectades per expedients de regulació temporal d'ocupació. L'evolució per sexe va seguir mostrant un perfil de l'atur majoritàriament femení, amb 45.619 dones (52,8% del total) i 40.804 homes, tot i que el repunt d'abril del col·lectiu masculí (+28,8%) va ser gairebé vuit punts percentuals més intens que el femení.

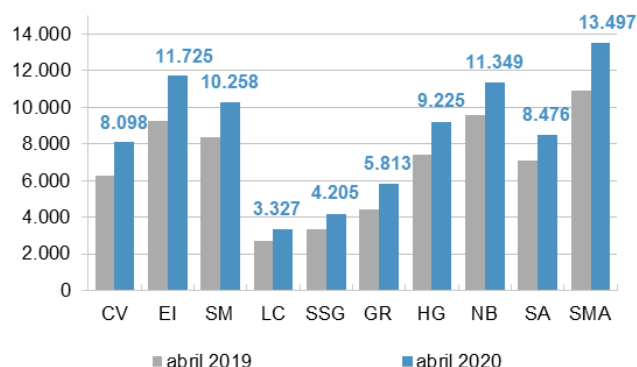
L'impacte de la pandèmia del coronavirus es va traduir ja en el mes de març en un canvi de signe en l'evolució de les afiliacions a la Seguretat Social, després de més de sis anys de trajectòria sostinguda a l'alça. En línia amb la davallada experimentada pel PIB de la ciutat durant el 1r. trimestre de l'any, el nombre d'afiliats va fer un gir a la baixa al març i aquesta tendència no ha fet més que consolidar-se a l'abril. La xifra de prop d'1.087.000 afiliacions en situació d'alta a finals de mes, encara en ple estat d'alarma, ha suposat una pèrdua de 47.000 llocs de treball en relació amb un any enrere i de més de 56.300 respecte al febrer, fent que tan sols en un mes i mig s'hagi destruït tota l'ocupació generada des de finals de 2017. La magnitud d'aquest daltabaix, com no es veia a la capital des de l'any 2009, ha estat similar en termes relatius a tots els àmbits, tant a Catalunya com al conjunt d'Espanya (-4,1%). Una destrucció de llocs de treball que no té en compte els treballadors afectats per expedients de regulació temporal d'ocupació, que malgrat la incertesa respecte al seu futur, segueixen en alta laboral a la Seguretat Social. L'elevada terciarització del teixit productiu de la ciutat, on els serveis representen el 90%, explica que aquest sector hagi patit la major pèrdua de llocs de treball dels darrers mesos en termes absoluts. Un pes de la indústria de tan sols el 6,5% ha jugat en contra en la situació de paràlisi de tota activitat econòmica no essencial.

Les dades de contractació laboral d'abril són demolidores. El fort impacte de la crisi del coronavirus que ja van posar de manifest les dades de març no ha fet més que intensificar-se amb una davallada sense precedents, fins arribar a la xifra de poc més de 27.600 contractes registrats, la tercera part dels que es van signar a l'abril de 2019. La magnitud del descens és inèdita en la sèrie històrica, no s'havia observat ni en els pitjors anys de la darrera crisi. A l'afebliment de la conjuntura de l'inici de l'any s'ha afegit en el darrer mes i mig la paràlisi de la major part de l'activitat econòmica, excepte la més essencial. Els contractes registrats a la capital que fins al febrer ja acumulaven cinc mesos consecutius de trajectòria descendent, en el darrer bimestre s'han reduït en més de 60.000. En relació amb un any enrere, la caiguda ha estat fins i tot més intensa en termes relatius que la registrada al conjunt de Catalunya (-64,7%) o Espanya (-61,9%) i similar en la modalitat temporal (-71,4%) i la indefinida (-69,8%). L'acumulat del primer terç de l'any, una xifra d'uns 262.100 contractes, s'ha enfonssat un 32% en relació amb el mateix període de 2019, més que a la resta del país (-26,5%) i de l'Estat (-23,4%). La davallada de la contractació indefinida (-22,9%) relativament més continguda que la que registra la temporal (-33,6%) ha permès que el pes de la modalitat més estable augmenti dos punts percentuals respecte a un any enrere, fins al 16,7% del total.

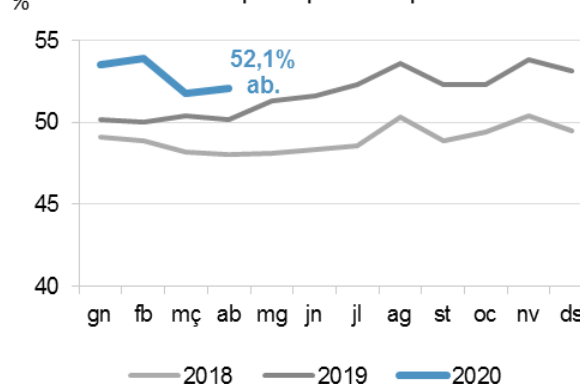
Síntesi	PIB	Mercat de Treball	Empresa	Turisme	Construcció i immobiliari	Consum	Transports
---------	-----	--------------------------	---------	---------	---------------------------	--------	------------

Treball i Cohesió Social

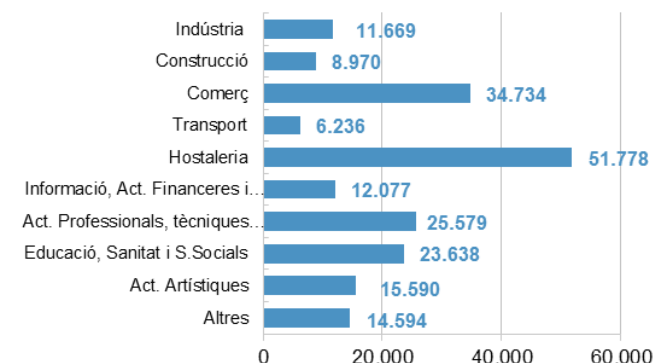
Estimació de l'atur registrat per districtes

% Aturats perceptors de prestacions

Persones afectades per ERTO a Barcelona per sectors (fins al 30 d'abril 2020)

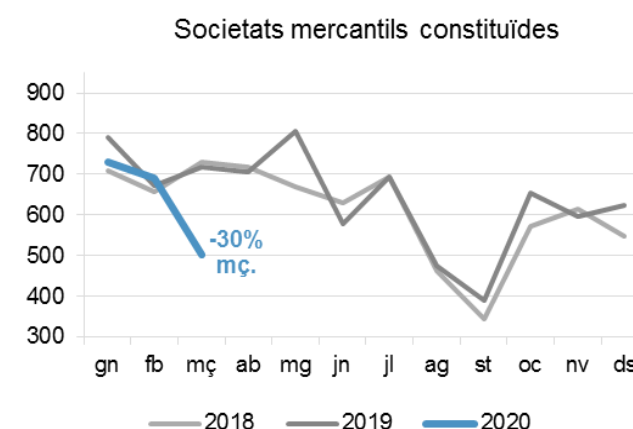
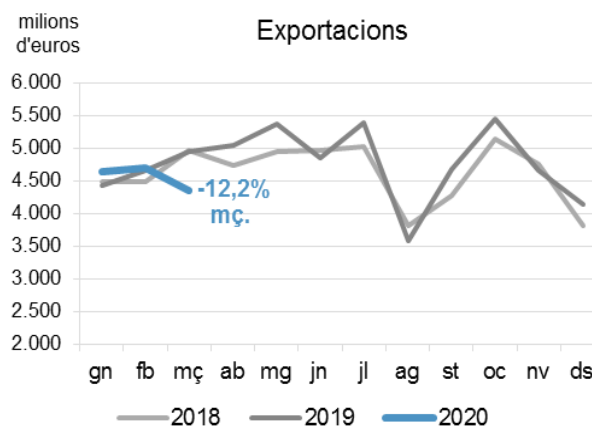
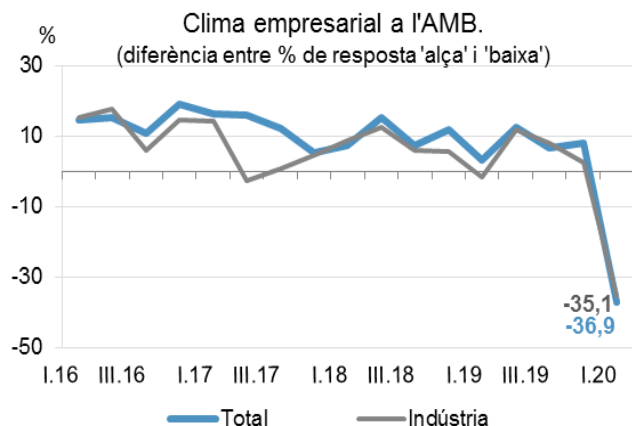
Com en el mes d'abril, la percepció de la situació que estem vivint arran de la pandèmia continuava essent de molta o bastanta preocupació per a la gran majoria de la població de la ciutat (per més del 85%) segons els resultats de maig de l'enquesta COVID-19 a Barcelona i de forma molt similar a tots els districtes, des de Ciutat Vella (82,3%) a Nou Barris (88,3%). El cessament total o parcial de l'activitat econòmica per frenar l'expansió de la pandèmia ha tingut greus conseqüències sobre el mercat de treball i el fort repunt de l'atur registrat d'abril s'ha estès per tot el territori, amb dramàtics efectes sobre la capacitat adquisitiva de la gran majoria de les llars. A Sant Martí, un dels districtes més poblats on habitualment s'observa la xifra més elevada de persones a l'atur, s'ha produït un cop més l'augment més intens en termes absoluts, prop de 2.600 persones més que un any enrere (+23,5%) mentre que a Gràcia, com ja va passar a l'abril, s'ha registrat el repunt més fort en termes relatius (+31,9%), amb 1.405 persones més. L'atur també ha crescut per sobre de la mitjana a Ciutat Vella (+29,2%) i l'Eixample (+26,6%), districtes on el pes del sector de l'hostaleria i els negocis d'allotjament i restauració vinculats al turisme i al lleure tenen més pes. A Nou Barris s'ha registrat el repunt de l'atur més contingut (+18,9%).

La taxa de cobertura de les prestacions per desocupació a Barcelona es va situar a l'abril gairebé dos punts percentuals per sobre del nivell d'un any enrere. Però en relació amb el mes de març pràcticament es va estabilitzar i es manté per sota del valor de febrer, abans de l'aplicació de les mesures de confinament i restricció de l'activitat per frenar la pandèmia, que han provocat el dramàtic repunt de les xifres d'atur registrat. Aquesta reducció de la cobertura en relació amb el primer bimestre de 2020 obeeix a l'increment més intens que hi ha hagut en els darrers dos mesos del nombre de persones registrades a l'atur que dels beneficiaris de prestacions per desocupació, en un moment en que el Servei Públic d'Ocupació Estatal ha hagut de fer front a una allau d'expedients de regulació temporal d'ocupació. Mai abans havien entrat tants expedients en tan poc temps al SEPE generant un col·lapse en la tramitació de les prestacions, de forma que desenes de milers de treballadors afectats per ERTO a Catalunya –centenars de milers a Espanya- encara no han cobrat la prestació d'atur. Aquesta situació ha obligat al govern espanyol a reaccionar amb mesures extraordinàries, signant un conveni amb les entitats financeres perquè aquestes avancin part de la prestació als treballadors.

El repunt en les xifres d'atur registrat reflecteix l'impacte de la covid-19 en el mercat de treball. Però una visió més àmplia dels efectes que sobre l'ocupació i el teixit productiu ha tingut la paràlisi de l'activitat imposada per contenir l'expansió de la pandèmia ha d'incloure el nombre de treballadors i empreses afectats per Expedients de Regulació Temporal d'Ocupació. Els ERTO han estat una de les mesures extraordinàries que han evitat que l'estadística de l'atur registrat sigui encara més demolidora. Amb 3,4 milions de persones que es trobaven sense sou ni feina al conjunt d'Espanya a finals d'abril, aquesta mena d'escut social permetria als treballadors reincorporar-se al seu lloc de treball a mesura que l'activitat es vagi recuperant. Una altra mesura extraordinària ha estat la prestació per cessament d'activitat que ha sol·licitat 1,3 milions d'autònoms. Ambdues mesures han evitat ara per ara una destrucció de llocs de treball molt superior. A Barcelona, la xifra d'afectats per ERTO era de 204.865 persones un mes i mig després de la declaració de l'estat d'alarma i representava gairebé el 30% del total de Catalunya, on van ser més de 700.000 els treballadors afectats. Més de la quarta part dels de Barcelona corresponen al sector de l'hostaleria i un 17% són del comerç. Les 25.878 empreses afectades, el 27% de Catalunya, han al·legat una causa de força major en més del 90% dels casos.

Síntesi	PIB	Mercat de Treball	Empresa	Turisme	Construcció i immobiliari	Consum	Transports
---------	-----	-------------------	----------------	---------	---------------------------	--------	------------

Empresa

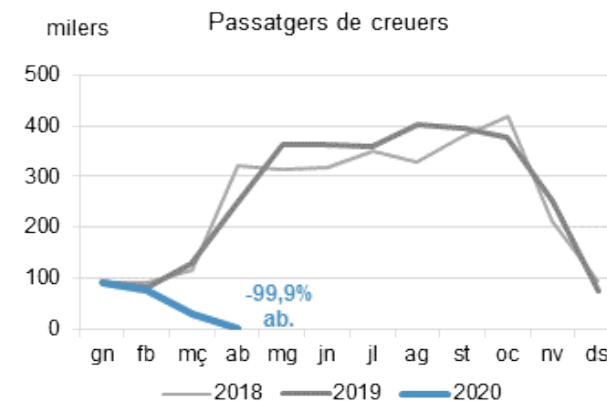
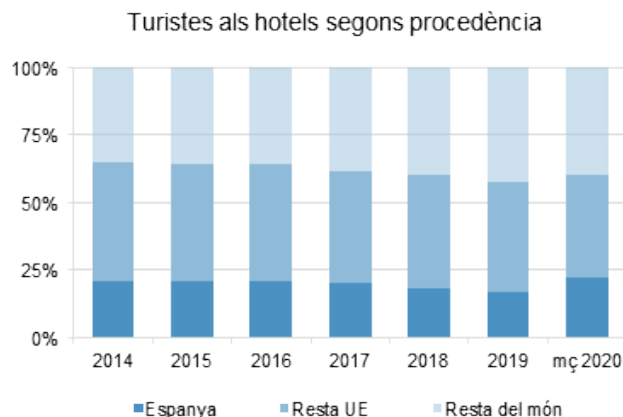
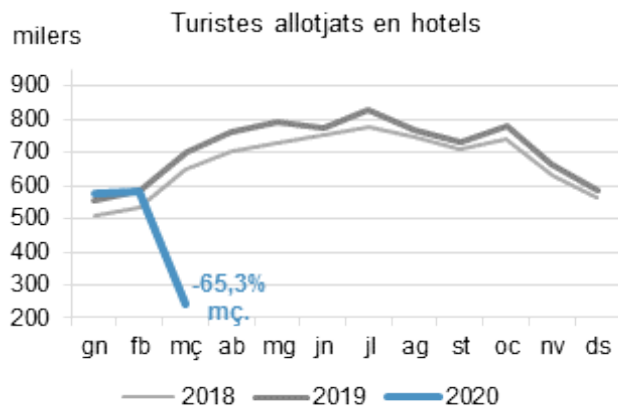
La situació actual de crisi sanitària, econòmica i social generada pel coronavirus i l'elevada incertesa existent sobre moltes variables que encara estan per resoldre, com la pròpia evolució de la pandèmia i si hi haurà rebrots en un futur proper, són factors que estant tenint un impacte molt negatiu sobre el clima empresarial. Degut al confinament a partir de la segona meitat de març, la mostra de l'enquesta realitzada per la Cambra de Comerç a les empreses localitzades a l'AMB en el 1r. trimestre de 2020 és excepcionalment reduïda, amb un total de 607 empreses enquestades, un 41% menys que en el 1r. trimestre de 2019. Els resultats relatius a la percepció dels empresaris de la marxa actual dels negocis presenten un panorama molt ombrívol, amb saldos negatius a tots els sectors, especialment a l'hostaleria i la construcció (-52 punts). Ens hauríem de remuntar a set anys enrere, al 1r. trimestre de 2013, per trobar uns resultats tan desfavorables, de forma similar a les dades del conjunt de Catalunya, on el saldo negatiu del total de sectors en el primer trimestre de 2020 ha estat de fins a -34,3 punts. Però més demolidores encara són les perspectives pel 2n. trimestre de l'any, amb un saldo negatiu global de -80 punts i de fins a -96 a l'Hostaleria, els més desfavorables de la sèrie històrica.

La pandèmia provocada pel coronavirus està tenint efectes molt negatius en el comerç exterior. Les exportacions de la demarcació de Barcelona van caure al març fins al nivell més baix dels darrers sis anys. La davallada en termes interanuals va ser lleugerament inferior a la registrada pel conjunt de Catalunya (-13,2%) i Espanya (-14,5%), però de major magnitud que l'experimentada per la zona euro (-9,0%), la Unió Europea (-8,8%) o Alemanya (-7,9%). Després d'un 2019 amb un rècord exportador per novè any consecutiu, la paral·lisi de l'activitat derivada de les mesures de confinament i les restriccions a la mobilitat internacional durant la segona quinzena de març, tan sols un mes i mig després de fer-se efectiu el Brexit, està impactant especialment en les vendes dirigides al nostre principal soci comercial, la UE-27 –representen el 55,4% del total exportat– que amb el tancament de fronteres davallen un 19,3%. El dinamisme del sector de productes químics (+13,5%), el motor que lidera les exportacions amb un pes de més de la quarta part del total (27,7%) al març obeeix bàsicament a la demanda de medicaments i és l'únic que creix juntament amb el de l'alimentació, que repunta un 21,5% i representa el 8,9% del total exportat. La resta de sectors, considerats no essencials, es desploma. L'acumulat del 1r. Trimestre retrocedeix un 2,6%.

A finals de març, dues setmanes després de la declaració de l'estat d'alarma per fer front a l'emergència sanitària del coronavirus, la creació d'empreses pateix la caiguda més gran dels darrers onze anys. La constitució de societats mercantils es va desplomar a la ciutat com no ho feia des de la tardor de 2009, a un ritme similar al registrat al conjunt de Catalunya (-34,3% interanual) i Espanya (-28,3%). L'acumulat del 1r. trimestre de 2020, un total de 1.924 empreses creades amb domicili social a la ciutat (41% de Catalunya) ha suposat un descens respecte al mateix període de 2019 de l'11,8%, semblant al de la resta d'àmbits (-13,9% al conjunt de l'Estat), que ens retornen als nivells del bienni 2012-2013, a les acaballes de la darrera Gran Recessió. La situació de paral·lisi econòmica derivada del confinament no només ha frenat les inversions per constituir noves societats sinó que està provocant la desaparició de moltes empreses. Malgrat els ajuts públics que s'estan injectant, la manca de liquiditat amenaça la viabilitat de les companyies existents. També el capital subscrit en el moment de la constitució va caure al març a la ciutat a menys de la meitat en relació amb un any enrere, amb un import mitjà de 29.186 euros per societat.

Síntesi	PIB	Mercat de Treball	Empresa	Turisme	Construcció i immobiliari	Consum	Transports
---------	-----	-------------------	---------	----------------	---------------------------	--------	------------

Turisme

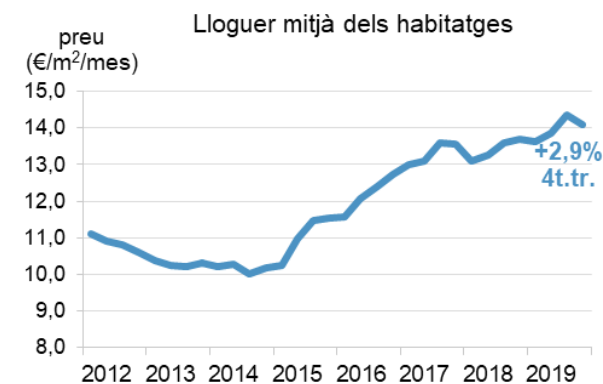
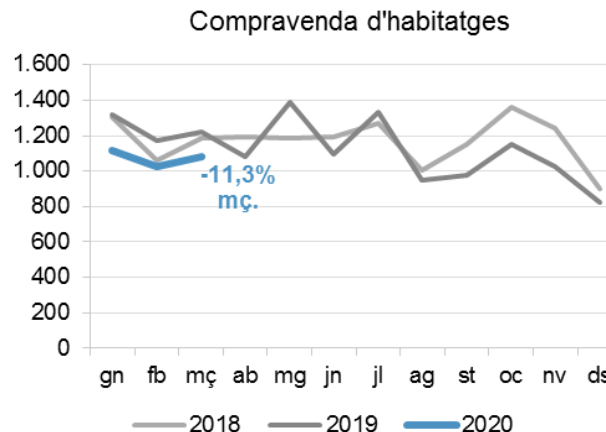
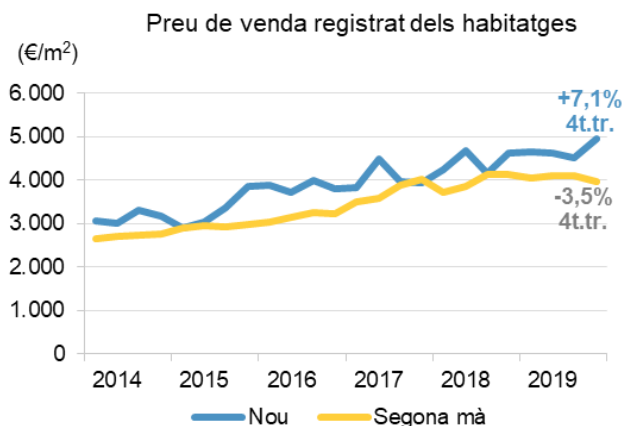
L'Ordre 257/2020 de 19 de març, va declarar la suspensió d'obertura al públic d'establiments d'allotjament turístic a Espanya. Aquest tancament s'ha fet de manera gradual, quedant completament suspesa la seva activitat el 26 de març. Durant els dies d'aquest mes en que els establiments hotelers de la ciutat van estar oberts, el nombre de turistes allotjats va ser de prop de 243.000, un 65,3% inferior al de l'any 2019, que deixa la xifra acumulada trimestral un 24% per sota. Els visitants procedents d'Espanya (-55,8%) es van reduir més moderadament que els estrangers (-67,6%), i dins d'aquest grup, els de la UE (-74%) van caure més intensament que la resta (-60%). Les pernотacions han tingut una evolució molt similar a la dels visitants, amb una caiguda de prop del 64%. Durant l'abril, l'activitat turística ha estat nul·la a tots els hotels. Tot i que els establiments poden tornar a obrir portes a partir de la fase 1, amb les mesures restrictives que s'han pres respecte al turisme internacional, les perspectives del sector són molt pessimistes i només es confia en recuperar part del segment domèstic, que ja, abans de la pandèmia, havia estat molt castigat en una ciutat més orientada cap el turisme internacional.

El turisme de nacionalitat espanyola augmenta el seu pes relatiu sobre el total durant el primer trimestre de l'any (22%), degut a la reducció més accentuada del pes dels visitants de la UE (38%) i dels internacionals (40%). Durant el mes de març s'han registrat turistes allotjats de menys nacionalitats, en comparació a altres mesos, degut a que l'excepcionalitat del moment ha incidit en la recollida de dades. Els visitants del Estat Units, com és habitual, han estat els més nombrosos, seguits dels del Regne Unit (ambdós amb més de 22.000) i dels francesos i alemanys (19.300 i 15.130, respectivament), però tots han caigut al voltant del 65% respecte el març de l'any anterior, mentre que els italians, que van començar el confinament uns dies abans que la resta de països, no han arribat ni als 9.000 visitants, amb una caiguda de més del 80%. No hi ha registre dels turistes procedents de la Xina ni de Corea del Sud, però sí dels japonesos que cauen més moderadament que la resta de nacionalitats (-33%), a l'igual que els procedents de Mèxic i d'Amèrica del Sud que es mouen en registres semblants (-33,6% i -34,8%, respectivament).

Amb la prohibició a nivell internacional del tràfic de creuers des del mes de març, el nombre de passatgers al Port de Barcelona ha estat purament testimonial durant l'abril, amb només 295 passatgers que van desembarcar del "Costa Deliziosa", creuer que va salpar al gener per donar la volta al món, però que degut a l'estat d'alerta sanitària havia estat durant cinc setmanes sense poder atracar en cap port. Amb aquest registre, la xifra acumulada del primer quadrimestre de l'any es situa ja un 64% per sota de la de 2019. La prohibició d'entrada de creuers als ports espanyols es mantindrà fins que duri l'estat d'alarma, però a partir del 19 de maig ja poden operar els ferris procedents d'Itàlia, que fins aqueta data tampoc estaven permesos. De fet, l'activitat dels ferris de línia regular s'ha mantingut activa amb Balears i Nord d'Àfrica, encara que només es permetien els desplaçaments per motius justificats. Així durant l'abril els ferris van transportar un total de 10.820 passatgers, molt lluny dels registres d'ara fa un any (-91,5%), que deixen la xifra acumulada anual en menys de la meitat de la de 2019.

Síntesi	PIB	Mercat de Treball	Empresa	Turisme	Construcció i immobiliari	Consum	Transports
---------	-----	-------------------	---------	---------	----------------------------------	--------	------------

Construcció i mercat immobiliari

Les dades del Col·legi de Registradors de la Propietat corresponents al 4t. trimestre de 2019 ens indiquen que el nivell de preus al mercat immobiliari residencial de la ciutat podria haver tocat sostre en el cas del segment de la segona mà (el predominant, amb un pes de més del 90% de les compravendes), pel retrocés de la demanda inversora i els senyals d'esgotament dels adquirents majoritaris, les persones físiques nacionals, davant de l'increment que els valors han anat acumulant al llarg del darrer període expansiu. Els preus mitjans en termes d'unitat de superfície, relativament estabilitzats des de la segona meitat de 2018 –quan van marcar els màxims de la passada dècada- van iniciar un lleuger descens durant el segon semestre de 2019 i es van situar per sota dels 4.000 euros/m2 en el 4t. Trimestre. El preu mitjà registrat en aquest període va ser de 323.300 euros per un habitatge de 75,4m2. En el cas dels habitatges nous en canvi –un segment caracteritzat a la ciutat per la limitada oferta existent- la demanda ha empès a l'alça els preus per m2 fins a situar-los molt a prop dels 4.950 euros. Adicionalment, l'increment de la superfície mitjana fins als gairebé 95 m2 ha enfilat el preu mitjà a nous màxims històrics (539.000 euros).

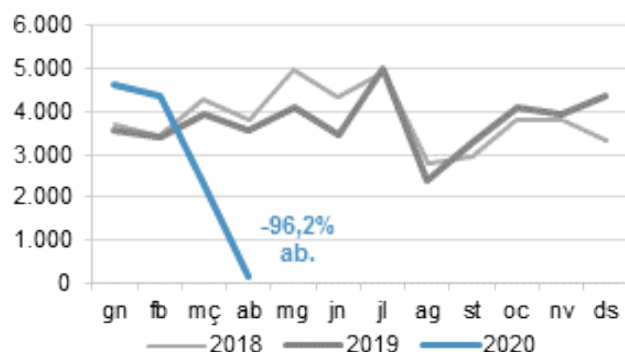
La compravenda d'habitatges a Barcelona va acumular al març vuit mesos consecutius de trajectòria interanual contractiva, amb una xifra que no va arribar a les 1.100 operacions inscrites en els Registres de la Propietat. Com ja va passar al febrer, la davallada de març es va concentrar en el segment majoritari, el de la segona mà, amb un retrocés del 13,6%, mentre que al de nova planta les transmissions van anar a l'alça. L'acumulat del primer trimestre de l'any, una xifra lleugerament superior a les 3.200 operacions, ha estat la més reduïda des de 2014, amb un descens del 13,2% en relació amb el mateix període de 2019, més intens que el registrat a d'altres àmbits com el conjunt de Catalunya (-9,5%) o Espanya (-6,8%). L'habitatge usat, que representa pràcticament el 90% de les transaccions a la ciutat, va marcar el ritme del descens (-14,3%), mentre que en el cas de l'habitatge nou la reducció va ser més lleugera (-2,1%). La senda contractiva iniciada el 2018 al mercat de compravenda de Barcelona com a resposta de la demanda al refredament de la conjuntura i a l'augment acumulat dels preus de venda molt previsiblement es mantindrà durant els propers mesos com a conseqüència de la pandèmia, com apunten també les dades notarial.

Els preus de lloguer van mantenir en el conjunt del 2019 la tendència a l'alça a Barcelona, completant tot un quinquenni de trajectòria ascendent en termes de rendes per unitat de superfície. Després de l'intens procés de recuperació entre el 2015 i el 2017 i de la contenció en el ritme d'augment de 2018, els preus van reprendre la senda del creixement en el 2019 situant-se de mitjana en els 14 €/m2/mes. Però les dades del 4t. trimestre indiquen que podrien haver tocat sostre. Tot i que van continuar augmentant en termes interanuals, el ritme de creixement es va alentir i els valors van registrar un lleuger retrocés en relació amb el 3r. trimestre, quan es van situar en màxims històrics. En termes de rendes mensuals, després de superar la barrera dels 1.000 euros en el 3r. trimestre, l'escalada dels preus es va moderar a finals d'any i la mitjana de 2019 per un habitatge de 73,3 m2 es va situar en els 979 euros (+5,3% anual), amb variacions a l'alça a tots els districtes. Arran de la crisi del coronavirus, la difícil situació econòmica de bona part de la població limitarà la capacitat d'accés de les llars a l'habitatge, però factors com la tornada al sector del lloguer tradicional de part dels habitatges de lloguer turístic fa preveure una possible orientació a la baixa dels preus.

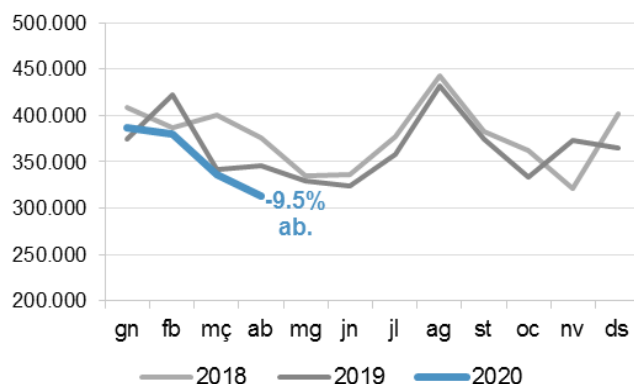
Síntesi	PIB	Mercat de Treball	Empresa	Turisme	Construcció i immobiliari	Consum	Transports
---------	-----	-------------------	---------	---------	---------------------------	---------------	------------

Consum

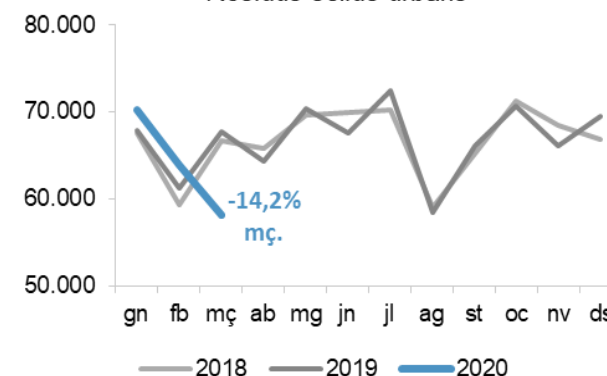
Matriculació de vehicles

MWh Consum d'electricitat de baixa tensió

tones Residus sòlids urbans

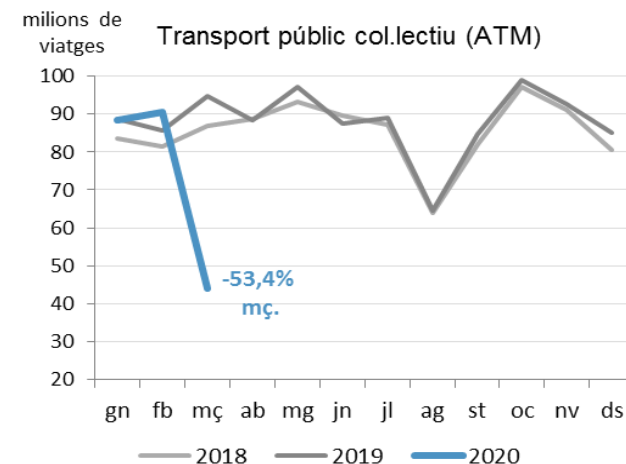
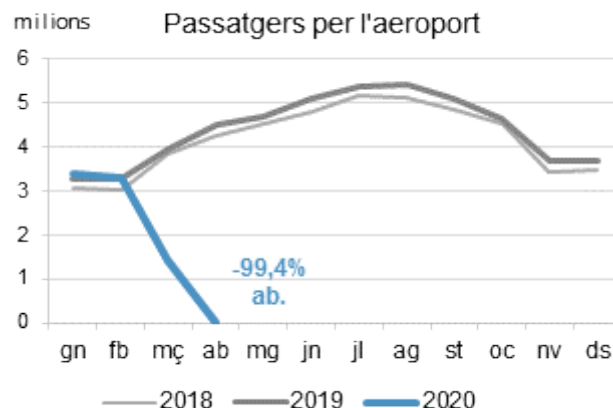
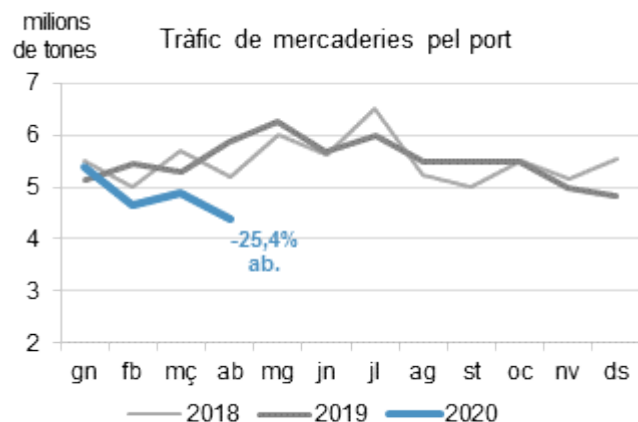
Els efectes de l'estat d'alarma en les matriculacions de vehicles a la ciutat han estat devastadors, amb només 134 altes registrades durant el mes d'abril, xifra que mesos abans de la pandèmia s'assolia en una sol dia. Amb els concessionaris tancats i la producció aturada, la caiguda de matriculacions ha afectat a totes les tipologies de vehicles i a tots les àmbits territorials. A Barcelona, les dades acumulades del primer quadrimestre es situen un 21,3% per sota de l'any anterior, un percentatge encara moderat gràcies a es excel·lents dades dels dos primers mesos de l'any. A Catalunya, amb poc més de 1.000 vehicles matriculats, i a Espanya, amb 9.000, la reducció ha estat similar a l'abril, però la caiguda del quadrimestre és més accentuada i supera el 40% en ambdós casos. Amb la represa de la producció de vehicles i l'obertura dels concessionaris en tots els territoris, s'espera que les vendes tornin paulatinament a la normalitat, tot i que el sector és conscient de que la recessió econòmica generada per la pandèmia els passarà factura i tornarà a colpejar amb força la demanda. Per aquest motiu, les associacions d'empresaris de l'automòbil reclamen l'activació d'un nou pla PIVE que no només beneficiï als vehicles elèctrics, sinó també a la resta de modalitats.

Les dades de facturació d'electricitat de baixa tensió d'abril recullen l'impacte de la caiguda de l'activitat econòmica de les setmanes anteriors, per les mesures de confinament total imposades per a la gestió de l'actual crisi sanitària. La demanda elèctrica del sector comercial-industrial és un dels indicadors que reflecteix la paràlisi de la major part de l'economia derivada de l'aplicació del decret d'estat d'alarma i les mesures de cessament total de les activitats no essencials. En relació amb un any enrere, el descens del consum en aquest segment va ser del 32,7%, mentre que en sentit invers, la demanda d'energia elèctrica a les llars va ser molt superior a l'habitual, amb un increment del 15,4% en relació amb l'abril de 2019, pel canvi d'hàbits de les famílies amb el confinament. Malgrat aquest augment al segment domèstic, la disminució global del consum elèctric de l'abril juntament amb la gran cobertura de la demanda que hi ha hagut amb les energies renovables ha fet baixar el preu de l'electricitat, posant fre a l'alça de la factura de la llum a les llars. L'acumulat del 1r. quadrimestre de l'any presenta un descens del total de la demanda elèctrica de baixa tensió del 4,6%, que consolida la senda a la baixa que ja van mostrar les dades de 2019, i que obeeix a la davallada del consum al sector productiu (-9,5%), mentre que el del segment domèstic s'ha estabilitzat en relació amb el mateix període de 2019 (+0,2%).

La generació de residus va experimentar al març, quan es complien poc més de dues setmanes de confinament, la davallada més intensa dels darrers anys. Les mesures preses per lluitar contra la Covid-19 han provocat la reducció de l'activitat econòmica a Barcelona i la seva àrea metropolitana, comportant una reducció de la quantitat de residus municipals produïts especialment a la capital, per la major presència de comerç, restauració i hotels i el major pes del turisme i també per ser el municipi de destinació en els desplaçaments diaris per motiu de treball o estudi de bon nombre de residents a la resta de l'AMB. El servei de recollida dels contenidors s'ha mantingut a la ciutat al 100% durant tot aquest temps, però els punts verds han estat tancats des de que es va decretar l'estat d'alarma fins l'11 de maig. Tampoc ha estat operatiu el servei de recollida de residus voluminosos que inclou mobles i aparells elèctrics recollits al carrer. Aquests dos components de la fracció selectiva registren al març els descensos més grans, superiors al 40% en relació amb un any enrere, mentre que la recollida d'envasos augmenta un 8,5% i la selectiva en conjunt va a la baixa (-12,4%) a un ritme lleugerament més contingut que la recollida del contenidor gris (-15,2%). En l'acumulat del 1r. trimestre el pes de la recollida selectiva es situa en el 40,1%.

Síntesi	PIB	Mercat de Treball	Empresa	Turisme	Construcció i immobiliari	Consum	Transports
---------	-----	-------------------	---------	---------	---------------------------	--------	------------

Transports

El tràfic de mercaderies del port de Barcelona ha registrat durant el mes d'abril un total de 4,4 milions de tones, que suposa una reducció de més del 25% respecte a 2019, molt més intensa que la de l'anterior mes de març (-8%). Aquest resultat deixa la dada acumulada dels primer quadrimestre un 11,3% per sota de la de l'any passat. Les conseqüències de la pandèmia s'han deixat notar especialment en les mercaderies industrials i les considerades no essencials. En el cas dels contenidors, la reducció ha estat de més del 23%. El tràfic d'automòbils, torna a ser un dels més afectats, amb una caiguda del 88%, amb registres similars tant en les importacions com en les exportacions, que deixen la dada acumulada anual un 40% per sota de la de 2019. Davant aquesta situació, el Port de Barcelona ha aprovat un paquet de mesures econòmiques i fiscals per un import de 56 milions d'euros a favor de la comunitat portuària, que suposaran un important recolzament al teixit empresarial d'aquesta infraestructura.

Activitat mínima a l'aeroport de Barcelona durant l'abril, amb uns registres que no arriben a les 1.500 operacions i poc més de 25.000 passatgers. Xifres testimonials davant un estat d'alerta sanitària que només ha permès els desplaçaments en casos justificats, per motius laborals, d'emergència o repatriació, i que es prorrogarà, com a mínim, fins el 15 de juny per als passatgers internacionals i amb l'obligació de passar quarantena. La dràstica reducció ha afectat a tots els segments per igual, i els internacionals no comunitaris han registrat poc més de 2.000 viatgers. L'augment acumulat del primer quadrimestre de l'any es situa ja un 46% per sota de 2019 i les caigudes continuaran durant els propers mesos, amb una lenta recuperació que començaria després de l'estiu, però que no es consolidaria fins, com a mínim, d'aquí a dos anys. Amb aquest panorama es preveu que l'aeroport tancarà 2020 amb una pèrdua d'entre el 50% i el 75% del passatge, principalment per l'impacte dels vols internacionals que es veuran molt reduïts. Pel que fa al transport de mercaderies, els resultats han estat també negatius (-64,7%), encara que més moderats que els del passatge, i l'acumulat de l'any es situa un 24% per sota del de 2019.

La davallada de les dades de demanda de la xarxa de transport públic de l'ATM de març reflecteix l'impacte de les mesures extraordinàries de restricció de la mobilitat de la població i de l'activitat posades en marxa amb l'estat d'alarma a partir de la segona quinzena del mes, per frenar la propagació de la covid-19. El nombre de validacions registra una caiguda sense precedents en la sèrie històrica, superior al 50% en tots els modes de transport del sistema tarifari integrat. En total s'han perdut 50,6 milions de passatgers respecte al març de 2019, dels quals més de 30 milions corresponen a la xarxa de TMB, prop de 20 milions al metro i més de 10 milions a la xarxa d'autobusos. Un estudi de l'ATM on s'analitza la mobilitat en transport públic col·lectiu en mode ferroviari en les primeres setmanes de confinament permet concloure que existeix una estreta relació entre la reducció de la mobilitat i el nivell de renda del territori. Així, durant la 3ª setmana de confinament, els barris benestants de Barcelona van registrar només un 4,5% de la mobilitat mitjana anterior al confinament, 10,4 punts menys que els barris de menys renda. L'acumulat del 1r. trimestre, el STI ha registrat 223 milions de viatges, 45,9 milions menys que en el mateix període de 2019 (-17,1%).